

Barázdák

Tíz esztendeje került két tősgyökeres budapesti szobrászművész — zsebükben friss diplomával — a hőmezővásárhelyi művészkolóniára. Tóth Valéria és Kligl Sándor két éve Szegedre költözött. A pálya első évtizedében bebizonyították tehetségüket, több köztéri szobrot készítettek mindketten. Most is fontos munkákon dolgoznak. Kligl Sándor *Felgyőre készíti* sokrétegű, érdekes köztéri szobrot, Tóth Valéria domborműve pedig az Opusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark bejárati épületét díszíti majd. Mindkét munka fél-idejénél tart.

A MŰLT EMLÉKEI. Felgyő honfoglalás kori falu. Lehet-e szebb feladata a monumentumot állító szobrásznak, mint keresni annak plasztikai megfogalmazását, miként kapcsolódhatunk múltunkhoz, hogyan kereshetjük gyökereinket, mit érdemes megőrizni, példaként tisztelni abból az örökségből, amit eleink testáltak ránk.

Ha messziről látjuk meg a művet, egy nyáját őrző pásztor alakjára figyelhetünk. Közelebb érve kiderül, hogy a sommásan összefogott, szinte csak néhány nagy formával jelzett figura barázdák között áll. S ha belépünk az ekevas hasította barázdák közé, egyszerűben fölfedezhetjük a földből előfogatott emlékeket, a múlt nyomait, kövületeit.

Most készül a szobor eredeti méretű gipszmodellje, ezt követi a kőfaragás, s majd — a tervek szerint — augusztus 20-ára az avatás.

PUSZTAI SZÉL. Ha címet kellene adni Tóth Valéria opusztaszeri domborművének, a *Pusztai szél* fejezné ki legtalálébban az alkotás indíttatását, költőiségét, jelképiségét, dinamizmusát.

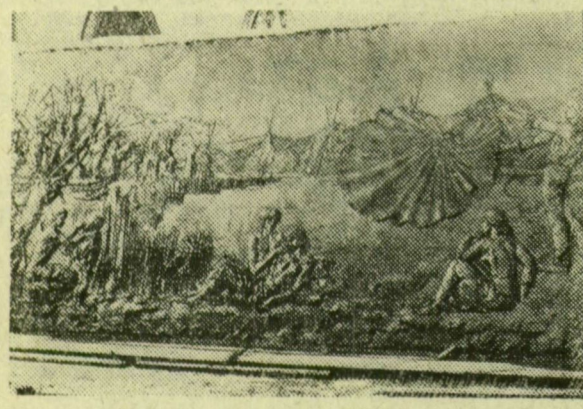
Néhány adat: 1980 őszén kapott megbízást a művész erre a feladatra. Az idén kora tavasszal fogadták el a tervet, szeptemberig a régi Hungária-szálló hatalmas termében dolgoztak, több köbméter faanyagból készítették el a 28x2,30 méteres vázszerkezetet. Erre került 50 mázsa agyag felhasználásával az agyagmodell. Az elfogadást követően átköltöztek az IKV Fonógyári úti telepére, ahol 50 mázsa gipszből készült a gipsznegatív, melynek zsúrije szerdán volt. A következő lépés a bronzöntés, majd a befejező cizellálás, felállítás és augusztus 20-án az avatás.

A közel 65 négyzetméteres dombormű erős szálakkal kapcsolódik az újkényér ünnepéhez, a mag metamorfózisának gondolatához. A mű egyik célja: feloldani azt az ellentmondást, ami az alföldi táj és az emlékpark bejárati épületének beton-üveg-fa konstrukciója között feszül.

A harminchat figurát fölvonultató epikus mű központi jelenete a kenyérünnep.

A készülő alkotásra a költőien átélt és megfogalmazott, lazán egymáshoz fűzött epizódok jellemzők. A felszabadult öröm, a friss szél szabadságérzete, a pusztai tágassága, természet és ember eltephetetlen kapcsolata találkozik már a terven is. (A fényképeket Sipos István készítette.)

TANDI LAJOS

Csanády János

Csatangol az év a végeken

Csatangol az év a végeken,
hófúvás az erdőszéleken,
most nőtt meg igazán, mint öreg,
a szelekkel dudál, nyekereg.

Róppant bőrdudája: az egek,
hóna alá szorítva viszi,
nyekeregteni az egeket,
lábnyomát hóeső veri.

Ki örül ennek? A gyerekek!
Szakálla erdősuhogtató.
A homloka ránca: fellegek.
Borzasztó jó, ha esik a hó.

Csatangol az év a végeken,
most nőtt meg igazán, mint öreg,
sírba huppan, s máris itt terem
hó ruhában az újév-gyerekek.

Verbőczy Antal

Mindenki mondja
a magáét**A genetikus:**

Vizsgálta a géneket
azt találtuk igaznak;
általában a gyerekek
szüleiktől származnak.

A korgász:

„Kleine Fische fute Fische“?
Ne mondja ezt atyafi se!

A filozófus:

Amit fenn látunk és lenn
az fenn van-e? lenn-e?
S ha nem volna semmi sem
akkor mi is lenne?

Az archeológus:

Úr vagyok én — ír, ha mondani
Minden ősi szemétdombon.

A vadász:

Uraim, gvanftom már rég,
irigyelnek — s méltán — Önök!
Egyedül nekem dicsőség
minél nagyobb bakot lövök!

Az antropológus:

Föltárul a nyoma nyomban:
ősember volt Cro-Magnonban.

Újév

rejtvény

Már az év, mint homokóra fordul: /
elfogy az ó, most kezd fogyni az új... —
Babits Mihály egyik verséből idézzük;
folytatását a rejtvény vízszintes 15. és
függőleges 1. számú sorában találják.

VÍZSZINTES: 1. Cseh antifedális, egyházzellenes és nemzeti mozgalom híve a 15. században. 8. Mulatságos szerepeket játszó színész. 14. Autóközlekedési Tanintézet névjele. 15. Az idézet első folytatása. 17. Földkerítés. 18. Ókori görög építészeti stílus. 19. Helyez. 20. .... királya. Lalo operája. 22. Női becenév. 24. Ivadék. 25. Szerep Gerschwin: Porgy és Bess című operájában. 27. „Esterházy ...”, Raffaello festménye a Szépművészeti Múzeumban. 30. Jegyzé. 31. E korszakban élünk. 33. .... Lisa” (világhírű festmény). 34. Szolmizációs hang. 36. Az asztalin vegyjele. 37. Fejre erősíthető védőeszköz. 39. Alsó párnahuzat. 41. .... mio” (Di Capua dala). 43. Píramisai világhírűek. 45. Mitológiai föld alatti kincskereső szellem. 46. Derék, megbízható. 48. Mennyiség rövidített jele. 50. Szovjet repülőgéptípus. 51. Törpe ló. 52. Alaphangulat. 53. Fertőtlenítő szer. 55. Megtévesztő. 57. Űrmérték. 58. „Mózes és ...”, Schönberg operája. 59. Alkotóművész. 61. Labdarúgó-trófea. 62. Egyfajta hal. 64. .... regénye” (Gárdonyi). 66. Mértékegységek neve előtt, azok egymilliomod részét jelöli. 71. Arab méltóság. 72. „Epitehon ...”, díszítő jelző, állandó kísérő jelző. 73. Többbétéles, nagy igényű zenei mű.

FÜGGŐLEGES: 1. Az idézet befejező része. 2. Ukáz. 3. Zokog. 4. Nagy zacskó. 5. Három római szám. A második az elsőnek

ezerszerese, a harmadiknak kétszerese. 6. Te meg ó. 7. És — angolul. 8. Neves népi zenekar-vezető volt (Simi). 9. Cin. 10. Hírszolgálati irodánk. 11. A 39. számú sor közepe. 12. Idő előtti. 13. Irányjelzés. 16. Név-elővel: Tóth Ede népszínműve. 21. József Attila híres verse. 23. Mint az 50. számú sor. 26. „És mégis ... a föld” (Jókai). 28. Női név. 29. Balatoni üdülőhely. 32. Gyümölcs. 35. Aki vakon hisz (névelővel). 38. Sierra ... nyugat-afrikai ország. 40. „A” mátká. 42. Becézett Antal. 44. Felkutató előhoz. 46. Van mit a tejbe aprítania. 47. Női név. 49. Vendéglátóipari üzem. 51. Európai főváros. 54. Véraladó. 56. Kettőzve: női név. 60. Gyorsan szedi a lábát. 63. Lehár-operett. 65. Szájszél. 66. Az ott tartott motorversenyekről ismert angol sziget. 67. Kevert mák! 68. Személyes név. 69. Mint az 50. számú sor. 70. Helyrag.

MEGFEJTÉSEK — NYERTESEK

December 20-án megjelent Zelk Zoltán című rejtvényünk helyes megfejtése: MERT HOSSZÚ ÚT ÁLLT MEG ELŐTÜNK, MÁR CSATTANT TERDÜNKÖN A KÁRTYA.

A megfejtők közül sorsolással 50 forint értékű könyvjutalmat nyertek és személyesen vehetik át a szegedi Móra Ferenc Könyvesboltban (Kárász utca): Szilágyi Ottóné, Szeged, Szövő utca 14., Dóda Imréné, Szeged, Északi városrész 130/B. Abraham Csaba, Szőreg, Szerb utca 81.

A megfejtéseket postai levelezőlapra kérjük beküldeni. Beküldési határidő a megjelenéstől számított hat nap. Címünk: 6740 Szeged, Tanácsköztársaság útja 10.

